

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2003

4. volební období

479/1

Stanovisko Nejvyššího kontrolního úřadu

ke Zprávě vlády o plnění státního rozpočtu České republiky
za 1. pololetí 2003

předložené dopisem viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu ze dne
13. listopadu 2003 (Sp. zn.: 524/03-220/74)

NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD

Sp.zn.: 524/03 – 220/74

V Praze dne 13. 11. 2003

Stanovisko

ke Zprávě vlády o plnění státního rozpočtu České republiky

za 1. pololetí 2003

(k sněmovnímu tisku č. 479)

(předkládané v souladu s § 5 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu)

Předkládá: Ing. Dušan T e š n a r v. r.

viceprezident Nejvyššího kontrolního úřadu

Nejvyšší kontrolní úřad předkládá Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR stanovisko, které vychází ze souhrnného vládního materiálu o plnění státního rozpočtu ČR za 1. pololetí 2003 (sněmovní tisk č. 479). Byly vzaty v úvahu i údaje o dalším vývoji plnění rozpočtu, které vycházejí z vládního materiálu Informace o pokladním plnění státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2003.

Text je rozdělen do těchto částí:

část I. - Shrnutí hlavních poznatků, která obsahuje nejzávažnější skutečnosti, na které NKÚ poukazuje,

část II. - K vybraným okruhům vývoje státního rozpočtu za 1. pololetí 2003 s přihlédnutím k výsledkům pokladního plnění státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2003, kde jsou uvedeny připomínky NKÚ k jednotlivým příjmovým a výdajovým položkám a některé další skutečnosti.

I. Shrnutí hlavních poznatků

1. Státní rozpočet České republiky na rok 2003 byl schválen zákonem č. 579/2002 Sb se schodkem ve výši 111,3 mld. Kč. Příjmy v něm byly stanoveny ve výši 684,1 mld. Kč, což je o 6,3 mld. Kč , tj. o 0,9 % méně než ve schváleném rozpočtu na rok 2002 a výdaje ve výši 795,4 mld. Kč, které jsou proti roku 2002 vyšší o 58,8 mld. Kč, tj. o téměř 8,0 %. Schválený schodek 2003 tak je o 65,1 mld. Kč vyšší než rozpočtovaný schodek minulého roku a je nejvyšší od roku 1993.

2. Pozitivním jevem příjmové stránky rozpočtu je, že do ní v roce 2003 nejsou zahrnuty jednorázové a mimořádné příjmy. Na použití takovýchto prostředků, kterými se v předchozích letech financovaly běžné rozpočtové výdaje, Nejvyšší kontrolní úřad v minulých letech opakovaně upozorňoval jako na nežádoucí jev.

3. Schválený rozpočtový schodek ve výši 111,3 mld. Kč byl v průběhu 1. pololetí 2003 rozpočtovými opatřeními na výdajové straně rozpočtu zvýšen o 6,4 mld. Kč na 117,7 mld. Kč, zejména z titulů schválených dluhopisových programů a přijatých zahraničních úvěrů. Tento upravený rozpočet byl v polovině rozpočtového roku změněn nově přijatým zákonem č. 252/2003 Sb., ze dne 8. července 2003. Tím byly příjmy navýšeny o 2,0 mld. Kč (vyšší prémie z emise státních dluhopisů) na 686,1 mld. Kč a výdaje zvýšeny o 12,6 mld. Kč (zejména z důvodu úhrady závazku ČR z arbitrážního sporu s CME ve výši 10,6 mld. Kč) na celkovou částku (vč. zmíněných rozpočtových opatření) 814,4 mld. Kč. Nově schválený schodek se tak prohlubil o dalších 10,6 mld. Kč na celkových 128,3 mld. Kč. NKÚ v této souvislosti upozorňuje Poslaneckou sněmovnu Parlamentu na skutečnost, že zákon č. 574/2002 Sb., o přijetí rámcového úvěru Českou republikou od Evropské investiční banky na financování odstraňování povodňových škod z roku 2002, na jehož základě byly zvýšeny výdaje státního rozpočtu na rok 2003 rozpočtovým opatřením o 3,7 mld. Kč, byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu dne 19. 12. 2002, tedy pouhé dva dny po schválení zákona č. 579/2002 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2003. To znamená, že přijetí úvěru od EIB bylo známo již v době přípravy návrhu státního rozpočtu na rok 2003 a mělo být vládou do tohoto návrhu zapracováno. Vláda tedy i v letošním roce opět zkreslila návrh rozpočtu již ve fázi jeho sestavení a vědomě tím snížila o uvedenou částku navrhovaný schodek rozpočtu, předložený ke schválení Poslaneckou sněmovnou Parlamentu.

4. Vládní Zpráva uvádí, že hospodaření státního rozpočtu je ve všech měsících 1. pololetí 2003 s výjimkou měsíce června schodkové. Výsledek k 30. 6. 2003 u základního ukazatele plnění státního rozpočtu - salda příjmů a výdajů kumulovaně od počátku roku činí v absolutní výši - 53,4 mld. Kč, což je sice o 4,6 procentního bodu lepší výsledek než je pololetní rozpočtovaná alikvóta, ale v porovnání s minulými léty se vykázaný schodek každoročně prohlubuje. V polovině rozpočtového roku 2002 byl vykázán schodek rozpočtového hospodaření pouze ve výši - 0,9 mld. Kč (vliv zahrnutí mimořádných a neopakovatelných příjmů ve výši 37,9 mld. Kč), k 30. 6. 2001 činil - 29,6 mld. Kč a ve stejném období roku 2000 dosáhl - 4,9 mld. Kč.

5. V hodnocení státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí 2003 dosáhl deficit rozpočtových příjmů a výdajů výše - 80,3 mld. Kč, což představuje schodek o 15,9 mld. Kč menší než odpovídá

devítiměsíční alikvótě upraveného rozpočtu (zák. č. 252/2003 Sb. a rozpočtová opatření k 30. 6. 2003).

6. Deficit v systému sociálního zabezpečení se v posledních letech stabilizoval. Rozdíl mezi příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a výdaji na sociální dávky se za 1. pololetí let 2000 – 2003 se pohybuje v rozmezí cca 22 až 24 mld. Kč.

1. pololetí roku	2000	2001	2002	2003
Deficit v mld. Kč	23,6	22,2	24,0	22,4

Financovatelnost každoročního deficitu z uvedeného titulu v řádu desítek miliard je pro státní rozpočet dlouhodobě neřešenou a téměř již trvalou zátěží.

7. Negativní tendence se projevují ve vývoji vládního dluhu, kdy v roce 2003 je očekáváno výrazné zrychlení jeho růstu. Odhadovaný meziroční nárůst činí 28,4 % a jeho tempo tak bude nejvyšší od roku 1993. Absolutní výše konsolidovaného vládního dluhu je v roce 2003 odhadována na 570,7 mld. Kč, tj. 24,0 % HDP. Vládní dluh v roce 2002 dosáhl výše 444,3 mld. Kč, což je 19,5 % HDP (v roce 2001 činil 18,8 % HDP). Dynamika jeho růstu se přechodně zpomalila z meziročního nárůstu o 22 % v roce 2001 na meziroční zvýšení o pouhých 9,8 % v roce 2002. Dlouhodobě jsou však tempa nárůstu vládního dluhu (ovlivněná zejména schodkovým hospodařením státního rozpočtu) varující.

8. Hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků poznamenaly i v 1. pololetí 2003 změny související s realizací reformy veřejné správy. Veškeré výdaje související s reformou územní veřejné správy, které přešly do působnosti krajů, jsou v roce 2003 financovány především dotacemi ze státního rozpočtu, u obcí jsou hlavním zdrojem financování daňové příjmy. Rozpočet obcí a krajů na rok 2003 je sestaven se schodkem 8,8 mld. Kč (deficit v objemu 0,5 mld. Kč u krajů a 8,3 mld. Kč u obcí). V hospodaření obcí a krajů bylo za 1. pololetí 2003 dosaženo konsolidovaných příjmů 141,8 mld. Kč, což představuje plnění 50,0 % ročního rozpočtu po všech změnách. Z toho obce participovaly na celkových příjmech z 80,9 %. Celkové výdaje byly čerpány ve výši 132,2 mld. Kč, tj. 45,2 % rozpočtu po změnách, z toho obce čerpaly v podílu 82,3 %. Hospodaření obcí a krajů v 1. pololetí 2003 vykazuje přebytek ve výši 9,6 mld. Kč (z toho obce 5,9 mld. Kč a kraje 3,7 mld. Kč), což signalizuje celoroční výsledky proti schodkovému rozpočtu příznivější.

II. K vybraným okruhům vývoje státního rozpočtu za 1. pololetí 2003 s přihlédnutím k výsledkům pokladního plnění státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2003

II. 1. K příjmům státního rozpočtu

1. Celkové inkaso příjmů k 30. červnu 2003 činilo 335,6 mld. Kč, tj. 49,1 % rozpočtu upraveného o rozpočtová opatření k 30. 6. 2003, rozpočtová pololetní alikvóta nebyla tedy naplněna o 6,4 mld. Kč. Meziročně došlo v plnění celkových příjmů k poklesu o 3,7 %, což představuje absolutní částku 12,9 mld. Kč. Tento pokles byl ovlivněn mimořádnými příjmy v 1. pololetí roku 2002 ve výši 37,9 mld. Kč (splátka ruského dluhu a výnos privatizace TRANSGAS). Ve stejném období minulého roku dosáhly celkové příjmy výše 348,5 mld. Kč a to je 50,5 % celoročního rozpočtu (v roce 2001 činil podíl 45,9 %, v roce 2000 to bylo 47,9 %), pololetní alikvóta byla překročena o 3,3 mld. Kč (v roce 2001 činil výpadek proti alikvótě 26,0 mld. Kč, v roce 2000 byl výpadek 12,4 mld. Kč).

2. Za 1.-3. čtvrtletí 2003 dosáhlo plnění rozpočtu celkových příjmů výše 510,6 mld. Kč, což představuje 74,4 % upraveného rozpočtu (zák. č. 252/2003 Sb. a úprava k 30. 6. 2003), výpadek proti rozpočtované alikvótě činí 4,0 mld. Kč. Ve srovnatelném období minulého roku bylo dosaženo výsledku o 2,2 % lepšího (521,9 mld. Kč, tj. 75,3% upraveného rozpočtu). I v tomto případě je patrný vliv již zmiňovaných mimořádných a jednorázových příjmů z konce 1. pololetí 2002. Na konci roku 2003 předpokládá vláda překročení upraveného rozpočtu celkových příjmů cca o 1 mld. Kč.

3. Daňové příjmy (bez pojistného na sociální zabezpečení) dosáhly v 1. pololetí 2003 částky 190,3 mld. Kč, což představuje 49,4 % rozpočtu (v loňském pololetí 47,5 %) s meziročním nárůstem 11,9 %, tj. absolutně o 20,1 mld. Kč. Za 1.- 3. čtvrtletí představuje inkaso daňových příjmů objem 285,8 mld. Kč (74,2% rozpočtu), dynamika proti minulému roku se však zpomalila na 6,2 %. Predikce ročního plnění signalizuje překročení rozpočtu o cca 5 mld. Kč. Struktura plnění jednotlivých daňových položek je značně rozdílná, což svědčí o nepříliš

přesných odhadech výnosů jednotlivých typů daní ze strany vlády při sestavování státního rozpočtu.

4. Daně z přidané hodnoty bylo do státního rozpočtu v 1. pololetí 2003 inkasováno 56,7 mld. Kč, tj. plnění na 46,8 %. Tato částka je o 3,6 mld. Kč (6,7 %) vyšší než v loňském roce, když rozpočet uvažuje s celoročním nárůstem o 2,8 %. Obdobný vývoj v inkasu DPH vykazuje i plnění za 1. - 3. čtvrtletí 2003 ve výši 87,0 mld. Kč, tj. 71,8 % ročního rozpočtu. Meziroční nárůst inkasa činí 4,3 mld. Kč, což je 5,2 %. Na konci roku 2003 je proti rozpočtu odhadováno překročení ve výši cca 3 mld. Kč.

5. Spotřební daně jsou položkou státního rozpočtu, jejíž plnění se vyvíjí příznivěji než v minulých letech. Příjem rozpočtu z těchto daní dosáhl k 30.6.2003 výše 33,4 mld. Kč, což představuje podíl plnění ročního rozpočtu 49,4 % (43,1 % za 1. pololetí 2002 a 45,6 % za 1. pololetí 2001). Přitom výše letošního inkasa dosáhla proti loňské skutečnosti nárůstu o 9,0 %, to představuje v absolutní hodnotě 2,8 mld. Kč. Výrazný meziroční nárůst vykazala daň z tabákových výrobků (meziročně o 1,4 mld. Kč (o 22,2 %). Rovněž všechny ostatní složky (daň z uhlovodíkových paliv a maziv, daň z vína, daň z piva) dosáhly lepších výsledků než loňské pololetní skutečnosti. Výjimkou je daň z lihu a lihovin, která vykazuje pouze 90,3 % loňské skutečnosti, což je o 0,3 mld. Kč méně proti pololetí 2002. Vývoj spotřebních daní za 1.-3. čtvrtletí 2003 má ještě příznivější charakter (o 2,7 mld. Kč vyšší plnění než v roce 2002), což představuje 3,1 % nad devítiměsíční alikvótou. K 31.12.2002 je očekáváno proti rozpočtu inkaso o 2,6 mld. Kč vyšší.

6. Odvod cla do státního rozpočtu v 1. pololetí 2003 se vyvíjí nepatrně příznivěji než ve stejném období minulého roku. Roční rozpočet je pololetně plněn na 50,1 % a skutečnost dosáhla hodnoty 4,8 mld. Kč, což je o 0,1 mld. Kč více než loni. Výsledky za leden až září tento trend jen potvrzují (plnění na 76,1 %) a splnění ročního předpokladu tak není vážně ohroženo.

7. Příznivý vývoj vykazuje daň z příjmu právnických osob, jejíž inkaso do státního rozpočtu činí 56,3 % ročního plánu. Proti roku 2002 vykazuje zvýšení pololetního inkasa 10,7 mld. Kč, tj. 30,3 %. Ke konci 3. čtvrtletí je roční rozpočet plněn na 79,6 %, a i když se v dalším období očekává zpomalení dynamiky, ke konci roku je predikováno překročení o 1,8 mld. Kč.

8. Daň z příjmu fyzických osob byla k 30. 6. 2003 inkasována do státního rozpočtu ve výši 42,3 mld. Kč, tj. plnění na 46,7 % s meziročním nárůstem 2,6 mld. Kč, tj. o 6,7 %. Na nízké plnění alikvóty má vliv zejména inkaso daně z příjmu ze závislé činnosti, které dosáhlo pouze 44,7 % rozpočtu a za alikvótním plněním zaostává o 3,9 mld. Kč. Projevuje se zde nižší růst objemu mezd a platů proti předpokladům použitým pro konstrukci státního rozpočtu na rok 2003. U inkasa daně srážené zvláštní sazbou, které se sice vyvíjí v souladu s ročním předpokladem, je dokonce markantní značný meziroční pokles o 15,9 % (vliv vývoje úrokových sazeb a navazující změny investičních záměrů obyvatelstva). Tento jev má dlouhodobější charakter, za stejné období minulého roku činil pokles 13,2 %. Plnění daně z příjmů fyzických osob ke konci září 2003 pouze na 70,5 % signalizuje problémy v plnění inkasa na konci roku a potvrzuje predikci nesplnění této kategorie ve výši 2,8 mld. Kč.

9. Inkaso příjmů z daní z majetkových a kapitálových převodů (tj. z daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí) k 30.6.2002 činilo 4,2 mld. Kč, tj. 46,8 % rozpočtu. Objemově nejvýznamnější (91 % majetkových daní) je daň z převodu nemovitostí splněná rovněž na 46,8 %, přírůstek proti stejnému období minulého roku dosáhl 0,5 mld. Kč. Nízké pololetní plnění majetkových daní pokračuje i na konci 3. čtvrtletí (71,2 % rozpočtu) a signalizuje nesplnění ročního předpokladu. Nižší fiskální význam těchto daní však zásadně neovlivňuje bilanci plnění státního rozpočtu.

10. U kategorie správní a soudní poplatky došlo v roce 2003 k metodické změně a soudní poplatky se staly nedaňovým příjmem. Inkaso správních poplatků dosáhlo za 1. pololetí 2003 výše 1,7 mld. Kč, tj. plnění rozpočtu na 38,0 %, při meziročním poklesu o 0,3 mld. Kč. Rovněž tříčtvrtletní plnění této položky na 57,1 % ukazuje, že roční předpoklad inkasa správních poplatků ve výši 4,4 mld. Kč byl značně optimistický.

Soudní poplatky, klasifikované rozpočtovou skladbou nově jako nedaňový příjem, byly v pololetí vybrány již na 92,7 % ročního rozpočtu, tj. ve výši 510 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 1,8 %.

11. Plnění příjmů z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na politiku zaměstnanosti je pod pololetní alikvótou. Celkovým výběrem ve výši 131,6 mld. Kč je plněn rozpočet na 47,8 % při meziročním nárůstu o 6,4 mld. Kč, tj. o 5,1 %. V roce 2002 byly proti 1. pololetí

roku 2001 příjmy vyšší o 7,3%, v roce 2001 meziročně o 10,9% a v roce 2000 o 4,0%. Nedoplatky na pojistném meziročně vzrostly o 2,4 mld. Kč, tj. v obdobné výši jako v minulém roce. Tento proti předchozím letům relativně nízký nárůst nedoplatek je ovšem značně ovlivněn vysokým objemem pohledávek odepsaných pro nedobytnost. Za 1. pololetí 2003 dosáhla výše odepsaných pohledávek 6,8 mld. Kč, což je o 4,4 mld. Kč více než ve stejném období minulého roku. Ve 3. čtvrtletí dále ztrácí příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na politiku zaměstnanosti dynamiku, takže za 3 čtvrtletí jsou plněny na 72,3 % rozpočtu s meziročním nárůstem o 10,4 mld. Kč, tj. o 5,5 % (v předchozím roce o 12,5 mld. Kč, tj. o 7,0%). V souladu s tímto vývojem je celoroční predikce plnění inkasa o 3,8 mld. Kč nižší než rozpočtovaná částka..

12. Roční rozpočet nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých dotací v roce 2003 ve výši 23,1 mld. Kč je zhruba jednou třetinou částky rozpočtované na tento titul v roce 2002. Důvodem je nezapojení mimořádných a neopakovatelných příjmů do příjmů státního rozpočtu v roce 2003 a vliv mělo i zrušení rozpočtové kapitoly Okresní úřady. Upravený rozpočet nedaňových příjmů je plněn na 51,1 %, poněkud nadsazen se jeví rozpočet kapitálových příjmů (příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku), jehož pololetní plnění dosahuje pouhých 37,5 %.

II. 2. K výdajům státního rozpočtu

1. Celkové výdaje státního rozpočtu čerpané ve výši 389,0 mld. Kč dosáhly v plnění ročního rozpočtu podílu 48,5 % (proti rozpočtu upravenému o provedená rozpočtová opatření, proti schválenému rozpočtu to bylo 48,9 %), což je čerpání vyšší než v minulém roce, kdy ve stejnou dobu bylo vyčerpáno 46,6 %. Meziroční nárůst celkových výdajů o 11,3 % (v 1. pololetí roku 2002 o 8,6 % a roku 2001 o 10,6 %) je o 1,9 procentního bodu vyšší, než je roční předpokládaný nárůst proti skutečnosti 2002 (v loňském roce byl o 2,3 procentního bodu vyšší proti skutečnosti 2001). Na celkovém meziročním nárůstu se podílí výhradně běžné výdaje nárůstem o 13,0 %.

2. Schválený rozpočet celkových výdajů upravený rozpočtovými opatřeními k 30. 6. 2003 o + 6,4 mld. Kč byl počátkem 3. čtvrtletí 2003 na základě zákona č. 252/2003 Sb. zvýšen o dalších 12,6 mld. Kč na úhradu závazku z arbitrážního sporu státu s CME (10,6 mld. Kč) a 2,0 mld. Kč na zvýšení dotací na regulaci trhu prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu. Celková výše rozpočtovaných výdajů tak dosáhla 814,3 mld. Kč.

3. Za 1. - 3. čtvrtletí 2003 byly celkové výdaje čerpány na 72,6 % upraveného rozpočtu, což představuje objem o 19,9 mld. Kč nižší než je rozpočtová alikvóta (v minulém roce to bylo o 20,8 mld. Kč). Meziroční nárůst činil 8,7 % (v roce 2002 dosáhl hodnoty 13,9 % a v roce 2001 činil 8,6 %), upravený rozpočet na rok 2003 předpokládá nárůst o 8,5 %. Podalikvótní čerpání celkových výdajů však nesmí svádět k přehnanému optimizmu, neboť obvyklý průběh čerpání výdajů akceleruje s blížícím se koncem roku.

4. Mandatorní výdaje, které se téměř pravidelně zvyšují od roku 1995, dosáhly v 1. pololetí 2003 hodnoty 227,2 mld. Kč, což je, podle vládního materiálu, 58,4% výdajů celkem (ve stejném období 2002 činil podíl 58,0 % a v roce 2001 dosáhl hodnoty 56,8 %), zatímco schválený rozpočet roku 2003 počítal s jejich podílem pouze ve výši 52,9 %, a jejich plnění dosáhlo 54,0 % (předchozí rok 52,4% a rok 2001 50,5%). I jejich meziroční dynamika 112,1 % (předchozí rok 110,9 % a rok 2001 104,6 %) je vyšší než u celkových výdajů (111,3 %).

5. Cca 70 % mandatorních výdajů ročně rozpočtovaných i vydaných za 1. pololetí 2003 tvoří výdaje na sociální dávky, jejichž čerpání dosáhlo mírně nadalikvótního podílu 50,1 % (v roce 2002 činilo 51,5% ročního rozpočtu). Pololetní alikvótu překročilo plnění tří položek výdajů na sociální dávky:

a) ostatní sociální dávky o 3,4 %, tzn. o 1,4 mld. Kč, při meziročním nárůstu o 1,2 %, tj. o 0,3 mld. Kč (v roce 2002 o 6,6 %, meziročně o 9,8 %, tj. absolutně o 2,5 mld. Kč, resp. 1,9 mld. Kč). Na vysoké čerpání měly vliv zejména dávky nemocenského pojištění (meziroční nárůst v roce 2003 o 8,6 %, tj. o 1,5 mld. Kč a v roce 2002 o 8,8 %, tj. o 1,4 mld. Kč). Příznivěji se jeví čerpání ostatních sociálních dávek za 1.-3. čtvrtletí 2003 na 74,4 % (v minulém roce 79,1%), které signalizuje dodržení ročního rozpočtu.

b) výdaje na pasivní politiku zaměstnanosti (podpory v nezaměstnanosti), kde při překročení pololetní alikvóty o 6,0 % vzrostla pololetní skutečnost roku 2003 proti roku 2002 o 0,5 mld. Kč na 3,5 mld. Kč (tj. meziroční nárůst o 16,4 %), a to zejména v důsledku růstu

míry nezaměstnanosti. Tento nepříznivý trend pokračuje i ve výsledcích za 1. - 3. čtvrtletí 2003, kdy je roční rozpočet čerpán již na 82,5 % a na konci roku se očekává překročení o cca 1 mld. Kč.

c) příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změněnou pracovní schopností, kde z tohoto titulu bylo vyplaceno 247 mil. Kč, čímž byla pololetní alikvóta překročena o 7,4 % při meziročním nárůstu o 39,5 %.

6. Výdaje na důchody jsou čerpány v souladu s pololetní alikvótou (49,7 %) a i výsledky plnění ve výši 74,7 % za 1. - 3. čtvrtletí 2003 signalizují k 31.12.2003 dodržení rozpočtu.

7. Čerpání vyšší než pololetní alikvóta vykázaly běžné výdaje (plnění na 50,5 % při meziročním nárůstu o 13,0 %, absolutně o 43,1 mld. Kč), a to zejména vlivem nadproporcionálního čerpání:

- a) neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů na 52,3 % rozpočtu, při meziročním nárůstu o 28,6 %, z titulu zahrnutí úhrady závazku z arbitráže mezi ČR a CME ve výši 10,6 mld. Kč.
- b) neinvestičních transferů podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím na 58,6 % rozpočtované částky, při meziročním nárůstu o 15,9 % z titulu vysokého čerpání neinvestičních dotací podnikatelským subjektům (čerpání na 60 % rozpočtu), zejména v resortech Ministerstva dopravy (překročení alikvóty o 14,4 %) a Ministerstva průmyslu a obchodu (nadalikvótní čerpání o 6,5 %). Značné překročení pololetní alikvóty o 47,8 % vykazuje rozpočtová kapitola Operace státních finančních aktiv, kde byla v průběhu 1. pololetí 2003 provedena úhrada části ztráty Konsolidační banky Praha, s. p. ú. za rok 2001 ve výši 8 mld. Kč. Příznivěji se tento ukazatel vyvíjí za 1.-3. čtvrtletí 2003 (plnění na 72,0 % rozpočtu).
- c) neinvestičních transferů veřejným rozpočtům ústřední úrovně na 58,6 % rozpočtované částky, při meziročním nárůstu o 26,2 % z titulů dotace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu pro potřeby regulace trhu a transferů fondům sociálního a zdravotního pojištění (platby státu na zdravotní pojištění), kde je zahrnuta i předsunutá platba státu ve prospěch Všeobecné zdravotní pojišťovny ve výši 2,7 mld. Kč. Vláda předpokládá, že o tuto částku budou kráceny platby státu v září a říjnu roku 2003. V plnění za 1.-3. čtvrtletí 2003 přetrvává

nadproporcionální čerpání dotací Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu na 82,3 % rozpočtu. O realizovatelnosti předpokladu vlády, krátit platby státu v 2. polovině roku 2003 z titulu předsunutých plateb pro Všeobecnou zdravotní pojišťovnu, má Nejvyšší kontrolní úřad na základě vlastní kontrolní činnosti značné pochybnosti, vzhledem k velmi nízké solventnosti nejen Všeobecné zdravotní pojišťovny, ale i převážné většiny ostatních zdravotních pojišťoven.

- d) neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně na 55,2 % rozpočtované částky, při meziročním nárůstu o 65,5 % z titulu reformy veřejné správy. Největší objem prostředků (92 %) byl poskytnut kapitolou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ve výši 36,1 mld. Kč na přímé náklady škol, předškolních a školských zařízení zřizovaných obcemi a kraji. Rovněž výsledky tohoto ukazatele za 1.-3. čtvrtletí 2003 zůstávají o 3,3 % nad devítiměsíční alikvótou.

8. Pololetní čerpání kapitálových výdajů v roce 2003 na pouhých 22,9 % a podobně nízký podíl za 1.-3. čtvrtletí ve výši 56,8 % rozpočtu potvrzuje i v roce 2003 dlouhodobou negativní tendenci velmi nevyrovnaného čerpání těchto výdajů v průběhu roku, s masivní převahou čerpání investičních prostředků v závěru roku. Rovněž se prozatím neprojevuje vliv nových rozpočtových pravidel (zákon č. 218/2000 Sb., v platném znění), konkrétně výhody programového financování.